



Handläggare: Gunilla Schedin

Tfn: 08-508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Förbättra familjevården - svar på skrivelse från Anders Broberg (kd)

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

Ledamoten Anders Broberg (kd) har inkommit med en skrivelse till stadsdelsnämnden med anledning av revisionskontorets granskning av familjevården i Stockholm. Han anser att revisionskontorets kritik är allvarlig och vill att förvaltningen redovisar läget i stadsdelen, särskilt vad avser rekrytering av familjehem, stöd och uppföljning. Anders Broberg (kd) vill också att förvaltningen presenterar vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av rapporten.

Den granskning revisionskontoret genomfört omfattade fem stadsdelar och Norrmalm tillhörde inte de granskade stadsdelarna. Den familjevård som bedrivs på Norrmalm har däremot varit föremål för granskning såväl av Justitieombudsmannen som av Länsstyrelsen i Stockholms Län och vissa mera formella brister i handläggningen av familjevårdsärenden har då konstaterats.

Förvaltningen har rättat till bristerna och anser att den familjevård som bedrivs inom stadsdelen fungerar bra. Revisionskontorets rapport föranleder därför inga särskilda åtgärder från förvaltningens sida.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med barn- och ungdomsavdelningen.

Bakgrund

Ledamoten Anders Broberg (kd) har inkommit med en skrivelse till stadsdelsnämnden med anledning av revisionskontorets granskning av familjevården i Stockholm. I skrivelsen refererar Anders Broberg (kd) till revisionskontorets rapport som bl.a. visar att aktiva insatser behövs för att säkerställa tillgången på familjehem, att stödet till familjehemmen bör förstärkas och att tillsynen och uppföljningen måste skärpas.

Anders Broberg (kd) refererar också till den senaste årsrapporten om familjevården där det framkommit att 13 barn omplacerats under 2001 och 27 under 2002, vilket han anser självfallet är ett misslyckande.

Anders Broberg (kd) anser att revisorernas kritik av familjevården är allvarlig och vill att förvaltningen redovisar läget i stadsdelen särskilt vad gäller rekrytering av familjehem, stöd och uppföljning. Han vill också att förvaltningen presenterar vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av revisionsrapporten och för att förbättra rekryteringen.

Anders Brobergs (kd) skrivelse har överlämnats till stadsdelsförvaltningen för beredning.

Förvaltningens synpunkter

Den granskning av familjevården revisionskontoret genomfört och som Anders Broberg (kd) refererar till i sin skrivelse omfattade fem stadsdelar och Norrmalm tillhörde inte de granskade stadsdelarna. Stadsdelsförvaltningen delar dock Anders Brobergs (kd) uppfattning om att revisorernas kritik av familjevården är allvarlig och självfallet är det angeläget att de brister som påtalats också åtgärdas.

Den familjevård som bedrivs i Stockholms stad har även varit föremål för granskning av Länsstyrelsen i Stockholms Län, som hösten 2002 genomförde en länsövergripande enkätundersökning. Syftet med undersökningen var att se hur kommuner och stadsdelsnämnder följer lagens bestämmelser vad gäller uppföljning av familjehemsplacerade barn. Granskningen omfattade de barn som var familjehemsplacerade den 31 december 2000 och som fortfarande var placerade den 1 oktober 2002, vilket för stadsdelen Norrmalm uppgick till sammanlagt 17 barn.

Vad gäller Norrmalms stadsdelsnämnd genomförde Justitieombudsmannen (JO), inom ramen för sin ordinarie tillsynsverksamhet, i början av 2002 en inspektion av socialtjänsten som således även innefattade familjevården. JO granskade då handläggningen av enskilda ärenden och beträffande familjevården konstaterades att det fanns brister i den

löpande dokumentationen och att det i flera fall saknades dokumentation vad gällde de överväganden om fortsatt vård som, enligt socialtjänstlagen, ska göras var sjätte månad.

Länsstyrelsen beslutade i september 2003, med anledning av de brister som konstaterats i samband med den tidigare länsövergripande enkätundersökningen, att inleda en fördjupad granskning av familjevården vid Norrmalms stadsdelsnämnd och begärde, utifrån vissa frågeställningar, yttrande från nämnden.

I sitt senare yttrande till länsstyrelsen framhöll stadsdelsnämndens sociala delegation att de brister som påtalats av länsstyrelsen och även av JO åtgärdats. I yttrandet framhölls också att granskningen fokuserats på dokumentation och den formella hanteringen av ärenden vilket inte är liktydigt med att de barn som omfattats av granskningen försummats. I praktiken har handläggarna haft kontinuerlig kontakt både med de familjehemsplacerade barnen och respektive familjehemsföräldrar.

Länsstyrelsen har nu i februari fattat beslut med anledning av stadsdelsnämndens yttrande och bedömer att det, med den åtgärdsplan nämnden upprättat, finns förutsättningar för att följa vården för de familjehemsplacerade barnen i enlighet med lagens bestämmelser.

Vad gäller den aktuella situationen på Norrmalm var den 31 december förra året sammanlagt 26 barn och ungdomar placerade i familjehem, varav två placerades under 2003. Under förra året gjordes ingen omplacering av något barn, däremot gjordes två nyplaceringar. Av de placerade barnen var sju under tolv år och nitton tretton år eller äldre. Sammanlagt var sex barn placerade i släktinghem.

Av de placerade barnen har tre varit i familjehem i två år, två i tre år och 19 i fyra år eller mera. Många av de äldre barnen placerades redan som små och kommer sannolikt att växa upp i familjehem. Några har inte längre föräldrar i livet medan andra har föräldrar med så stora egna problem att det inte är troligt att de på egen hand kommer att kunna ta hand om sitt / sina barn.

Förvaltningen delar inte Anders Brobergs (kd) uppfattning om att de omplaceringar av familjehemsplacerade barn som gjorts i Stockholm under 2001 och 2002 självfallet är ett misslyckande. Det är givetvis alltid olyckligt att behöva omplacera ett barn men sett i relation till att det totala antalet familjehemsplacerade barn under både 2001 och 2002 uppgick till närmare 900 ser förvaltningen detta varken som ett misslyckande eller som ett resultat av bristande förarbete. Även bland familjehemsföräldrar kan det uppstå situationer som gör att de har svårt att orka med sitt uppdrag. Det kan t.ex. vara så att familjehemsföräldrarna separerar, någon av dem avlider eller blir svårt sjuk. Att komma till en annan familj kan i dessa situationer vara betydligt bättre än att vara kvar i en familj som kanske varken kan eller vill fortsätta sitt uppdrag.

I sin skrivelse refererar Anders Broberg (kd) till revisionskontorets rapport där man bl.a. framhåller att aktiva insatser behövs för att säkerställa tillgången på familjehem, att stödet till familjehem bör förstärkas och att anknytningshem måste bedömas lika noga som andra familjehem.

Från förvaltningens sida upplever man i allmänhet inte att det är några större svårigheter att rekrytera familjehem. Inför att ett barn ska placeras tar man i vissa fall kontakt med familjer som tidigare haft barn placerade hos sig och där man vet att det fungerat bra. Vanligtvis anlitar man dock socialtjänstförvaltningens familjehemskonsulenter som lägger ner ett stort arbete på att hitta en familj som bedöms ha förutsättningar för att tillgodose de många gånger speciella behov barnet har. Inför en eventuell placering genomförs alltid en form av djupintervju med de presumtiva familjehemsföräldrarna i enlighet med en speciell metod som utvecklats för att bedöma förutsättningarna för att ge ett barn en god och trygg uppväxt.

Vid placering av ett barn ska, enligt socialtjänstlagen, i första hand möjligheterna att placera barnet hos någon anhörig eller annan närstående övervägas. Det är i allmänhet en stor fördel för barnet att komma till en familj som man kanske redan från början har en nära relation till och som är väl insatt i barnets situation. Enligt Socialstyrelsen är risken för att en placering ska misslyckas nästan dubbelt så stor i ett "främmande" familjehem som i ett s.k. släktinghem.

Inför en placering utreds anhöriga eller andra närstående lika noggrant som andra presumtiva familjehemsföräldrar. Det visar sig att det i många fall inte finns några anhöriga som bedöms ha tillräckligt goda förutsättningar för att kunna ge barnet den omvårdnad det behöver och det blir därför nödvändigt att placera barnet i ett annat hem.

Efter placeringen håller man från stadsdelsförvaltningens sida regelbunden kontakt med familjehemmet och givetvis också både med det placerade barnen och föräldrarna. I vissa fall kan kontakten periodvis vara mycket intensiv medan den i andra fall kan röra sig om ett par gånger per år i samband med att rapport med övervägande om fortsatt vård ska föreläggas sociala delegationen.

Alla familjehemsföräldrar får också genom socialtjänstförvaltningens familjehemskonsulenter återkommande utbildning för att klara sitt många gånger mycket svåra uppdrag.

Anders Broberg (kd) uppger i sin skrivelse att han vill att förvaltningen presenterar vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av revisionsrapporten. Förvaltningens uppfattning är att den familjevård som bedrivs av Norrmalms stadsdelsnämnd fungerar bra. De placerade barnens situation följs upp kontinuerligt och familjehemmen bedöms få den handledning och det stöd i övrigt de behöver för att ge barnet en god omvårdnad.

Revisionskontorets rapport föranleder därför inga särskilda åtgärder från förvaltningens sida.

Bilaga

Skrivelse från Anders Broberg (kd).